

PAPER DETAILS

TITLE: Evaluation of Sixth Grade Student's Views Regarding Elective Course Reading / Ortaokul
Altinci Sinif Öğrencilerinin Okuma Becerileri Seçmeli Dersine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

AUTHORS: Mahmut ARPAG,Nihal BORA,Mehmet GEDİZLİ

PAGES: 1067-1080

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/225178>

EVALUATION OF SIXTH GRADE STUDENT'S VIEWS REGARDING ELECTIVE COURSE READING

(ORTAOKUL ALTINCI SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA BECERİLERİ SEÇMELİ
DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ)

Mehmet GEDİZLİ¹
Mahmut ARPAÇ²
Nihal BORA³

ABSTRACT

In daily life reading maintains an important function in many areas, such as communicate, prolonging mental development, and comprehensions kills development. Reading, in terms of educational process is also one of the preconditionsthat affects success in all areas. Therefore, reading education remains important in every period. Reading involves not only recognition process of the symbols but also processes such as assignification, analysis, interpretation and evaluation of the symbols. amilya reason, the reading skills must be developed. In the development of readings kills, students alone can not succeed. Parents, teachers, administrator sand friends need to support the students. That being the case, the regulation of the educational process is of great importance amilya development of reading skills. Making reading works by taking in to account the interest of the pupils, adjusting the medium in accordance with the reading and ensuring cooperation with amilya re facts that affect positively the development of reading skills. The goal of this study is to determine the views of sixth grade students regarding elective course reading skills.

Keywords: Reading, reading skills, elective course.

ÖZET

Günlük hayatta okuma; iletişim kurma, zihinsel gelişimi sürdürme, anlama becerisini geliştirme gibi pek çok alanda önemli işlevler sürdürmektedir. Eğitim sürecinde de okuma, bütün alanlarda başarıyı etkileyen ön şartlardan biri konumundadır. Bu sebeple okuma eğitimi her dönemde önemini korumuştur. Okuma; sadece sembollerin tanınma sürecini değil, sembollerin anlamlandırılması, çözümlenmesi, yorumlanması ve değerlendirilmesi gibi süreçleri de kapsar. Bu nedenle okuma becerisinin geliştirilmesi gerekir. Okuma becerisinin geliştirilmesinde öğrenciler tek başına başarılı olamaz. Ailelerin, öğretmenlerin, yöneticilerin ve arkadaşların da öğrenciye destek vermesi gerekmektedir. Bu nedenle okuma becerisinin geliştirilmesi için eğitim sürecinin düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerin ilgilerini dikkate alarak okuma çalışmalarının yapılması, ortamın okumaya uygun olarak ayarlanması ve aile ile iş birliği sağlanması okuma becerisinin gelişimini olumlu yönde etkiler. Bu çalışmada, ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin Okuma Becerileri seçmeli dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okuma, okuma becerisi, seçmeli ders.

¹ Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü. mgedizli@gmail.com

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı. mahmutarp@gmail.com

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı. bora_nihal@hotmail.com

SUMMARY

Introduction

The language that is a unique communication tool for human beings reflects the way of the life, traditions, world-view, life philosophy, religions and all kind of case about life of the community and transfers them to future. Besides, it provides learning and teaching opportunity. Therefore all the educational institutions, especially schools, are trying to providing language training to individuals and improving their language skills. One of the most important language skills is reading.

Reading is a process that requires thinking and explanation beyond the activities of seeing and vocalization of symbols in writing and cannot be limited with only one period. Reading which has existed in each period of life and should be cared has a big importance for school-age individuals.

Expectation from Turkish education in the octennial period of primary education is improvement of reading, listening, speaking and writing skills of the student in accordance with language rules. One of the aims of Turkish education is get students adopt reading habit and pleasure in primary schools. Reading habit is an important habit which is required for improvement and gaining from the primary school period.

Owing to reading habit, children can complete their improvement of intelligence, power of thinking, language and personality more healthfully. (Yılmaz, 2000:453)

Main purpose of the reading is mutual interaction; no matter for it is happened. This interaction includes not only the reader, text and environment but also family, entourage, school, teacher, opportunities. It effects individual's social environment which he encounters from the family, learning domains, and reading ability and habit. In this respect; families, teachers, headmasters and friends should help students at the best level.

Reading should be handled separate from compulsory lessons and at a broader frame in order for actualization of reading and development of reading skill of the student and get the student adopt reading habit. Reading Skills lesson have been given as a selective lesson in secondary schools from 2012 because it is an important semester for these reasons, developing reading skill of student and getting student adopt reading habit.

It is expecting from students with Reading Skills lesson that rendering visuals of any text or book, apprehensible vocalizing the text or the book and explain the meaning of the text. It is aimed that students can examine censoriously and so gain ability of critical thinking while doing these works. Therefore, it is desired that raising individuals who enjoy reading and gain reading habit.

Purpose

The main purpose of the research is determining 6th grade student's views about Reading Skills elective course. Sub-purposes of this research are followings:

1. Determining of the student's reasons of selecting Reading Skills elective course.
2. Comparing of Reading Skills elective course with compulsory lessons.
3. Determining the factors affecting student's success in Reading Skills elective course.

Importance

It is expecting that this research draws attention on the importance of Reading Skills elective course. Because of being examined student's opinions, teachers will be guided on student-centered education. It is important in terms of determining contributions of Reading Skills elective course to students. Reach results will be guide firstly to teachers who give Reading Skills elective course and other teachers on methods of teaching lesson and being attended student to the lesson.

Method

It is a qualitative research because it is made towards determining the opinions of 6th grade students on Reading Skills elective course. It is a descriptive research in that the situations were described after interviews with the students.

Study Sample

Study Sample of the research is consist of selected 12 students from 6th grade students who takes Reading Skills elective course at Şehit Kubilay Secondary School, Keçiören, Ankara. Interview was made with 12 students by taking into consideration of volunteering on designation of students. The criterion on selecting participants is whether students permit using tape recorder.

Data Collection Tool

Data was collected by semi-structured interview form prepared by research specialist. Interview form was prepared by taking expert opinion. The interview form is prepared by taking expert opinion and arrangements were made according to feedbacks received by experts.

Data Collection and Analysis

Data was analyzed by content analysis method. Firstly, data collected from the students which permitted using tape recorder was decoded. Answers were coded by the researcher after being read a few times. Quotations from participants were used in order to explain codes and authenticity of the research.

Findings

Interviews were made with 12 6th grade students in the research that was made for determining opinions of 6th grade students on Reading Skills elective course. The students were coded by giving "Ö" character (Ö1, Ö2, Ö3...). Opinions

were given as they are in quotations made for exemplifying from opinions; no arrangement was made.

Conclusions

Within the scope of this research, following conclusions were reached: It is found that interest and desire, content of the lesson, teacher and friends are determining factor while family are not determining factor in choosing Reading Skills elective course.

Students qualify Reading Skills elective course as an easier course than others. A great majority of the students want to retake Reading Skills elective course next year and were pleased with this course.

Efficiency of the course and succession of this course is majorly affected by selecting Reading Skills elective course intentionally, liking reading book, thinking this course have contribution and teacher's style of teaching.

According to student's opinions, Reading Skills elective course improves reading book and self-confidence, develops imagination, ender to reading book, provides improvement of reading comprehension skill, contributes other courses and improves speaking skill.

GİRİŞ

Dil, insanı diğer canlılardan ayıran en önemli unsurdur. İnsanlara özgü bir iletişim aracı olan dil; insanlar arasında iletişimi sağlayan, duygu ve düşünce alışverişine ortam hazırlayan en önemli unsurdur.

Dil, toplumun yaşayışını, geleneklerini, dünya görüşünü, yaşam felsefesini, inançlarını ve yaşama dair her türlü durumunu yansıtır ve geleceğe aktarır (Aksan, 2009:13). Böylece insanlar arasında duygu ve düşünce birlikteliği, ulus bilinci oluşturur. Dil, iletişim sağlamasının ve toplumu yansıtmanın yanında öğrenme ve öğretme imkânı sağlar. Bundan dolayı okullar başta olmak üzere her eğitim kurumunda bireylere dil eğitimi verilmeye ve bireylerin dil becerileri en iyi şekilde geliştirilmeye çalışılır. Bu dil becerilerinin en önemlilerinden birisi de okumadır.

Türkçe Sözlük'te, "Yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmek.", "Yazılmış bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmek." (TDK, 2009:1494) şeklinde tanımlanan okuma bazı araştırmacılar tarafından şöyle ifade edilmektedir:

Özbay okumayı, 'görme ve seslendirme yönüyle fizyolojik, kavrama yönüyle de zihinle ilgili bir süreç' olarak tanımlamaktadır (Özbay, 2009:41).

Gündüz ve Şimşek'e göre okuma, 'Sözcükleri cümleleri veya bir yazıyı bütün unsurlarıyla görme, algılama ve anlamlandırma etkinliğidir.' (Gündüz ve Şimşek, 2011:13).

Güneş okumayı, 'görme, algılama, seslendirme, anlama, beyinde yapılandırma gibi göz, ses ve beyin çeşitli işlevlerinden oluşan karmaşık bir süreç' şeklinde tanımlamaktadır (Güneş, 2007:117).

Demirel okumayı, ‘bilişsel davranışlarla psikomotor becerilerin ortak çalışmasıyla yazılı sembollerden anlam çıkarma etkinliği’ olarak tanımlamaktadır (Demirel, 2007:109).

Gedizli ise okumanın bir iletişim aracı olarak görülebileceğini ifade etmektedir. Gedizli’ye göre okuma, anlama ve anlatmanın gerçekleşmesine yardımcı olan zihinsel etkinliklerden biridir (Gedizli, 2006).

Tanımlardan yola çıkarak okuma için şöyle bir tanım yapılabilir: ‘Okuma, yazıdaki sembollerin göz aracılığıyla beyne iletilerek yazının iletilişinin zihinde anlamlandırılması sürecidir.’

Okuma; sözcükleri, cümleleri, oradan da paragraf ve metni görmek ve seslendirmek eyleminin ötesinde, düşünsel bir çabayı gerektiren etkinliktir. Okuma bir düşünme sürecidir ve anlamlandırmayı gerektirir (Sever, 2011:13-14).

İnsan zihni algılama ve düşünmede belli bir düzeye gelmeden iyi bir okuma eylemini gerçekleştiremediğinden okuma eylemi, psikolojik bir süreç; okuma sırasında gözler atlama, duraklama ve geri dönmeler yaptığı için de okuma eylemi fizyolojik bir süreçtir (Köksal, 2003:2). Göz ve gözün yapısı, netlik alanı, netlik açısı ve okuma mesafesi gözün yazılı malzemeyi beyne aktarma sürecinde önemli görevler yüklenmektedir (Yalçın, 2006:47-49). Göz ile algılanan sembollerin, yazıların zihinde tanınması, algılanması, anlamlandırılması ve yorumlanması gerekir. Okuma, işte o zaman gerçek amacına ulaşır.

Okuma, insan hayatının her aşamasında yer almaktadır. Goethe’nin ‘Okumayı öğrenmek sanatların en gücüdür. Ben bu işe yaşamımın seksen yılını verdim yine de tam olarak öğrendiğimi söyleyemem.’ sözü okumanın insan hayatındaki yerine ve bitmeyen bir süreç olduğuna vurgu yapmaktadır. Hayatın her aşamasında yer alan ve önem verilmesi gereken okuma, özellikle okul çağındaki bireyler için çok büyük önem taşır.

Okuma, insanın dünyasını genişletmesi, kişiliğini biçimlendirmesi, başkalarıyla bağlarını artırması açısından çocuğun okulda kazanacağı en önemli beceri ve alışkanlıktır (Arıcı, 2008:3). Okuma becerisi, öğrencinin farklı kaynaklara ulaşarak yeni bilgi, olay, durum ve deneyimlerle karşılaşmasını sağlar. Dolayısıyla bu beceri; öğrenme, araştırma, yorumlama, tartışma, eleştirel düşünmeyi sağlayan bir süreci de içine alır (MEB, 2006:6).

Okuma ve okunandan anlam kurma becerilerini kazandırmak, insanın hayatını anlamlı hale getirir. Okuma; insanın yeni kelimeler öğrenerek, anlayışlar kazanarak, hayaller oluşturarak, yaratıcılığını geliştirerek ufku genişletir ve derinleştirir (Akyol, 2013:33). Ayrıca anlamaya yönelik yapılan okuma, çocukların diğer ders içeriklerini de anlayabilmelerine yönelik olursa çocuğun dil ve bilgi düzeyini geliştirir (Okur, 2013:5).

Dört temel dil becerisi içinde okuma becerisi, temel bilgi edinme aracı olması yönüyle bireylere hayat boyu sürecek bir öğrenme sürecinin kapılarını açmaktadır. Okuma becerisi, zaman zaman okuma yazmayı öğrenmiş olma anlamında kullanılmaktadır. Oysa ilk okuma, okuma becerisinin sadece başlangıcıdır. O yüzden okuyabilmek ile okuma becerisini aynı algılamamak gerekir. Okuma öğrenilmiş olsa bile bu beceri kullanıldığı ve geliştirildiği süreç

değer kazanır (MEB, 2012:4). Okuma becerisini geliştirmek için önce okumaya hazırlık yapılmakta ve bu süreçte zihinsel hazırlığa ağırlık verilmektedir. Öğrenci okuduklarını ön bilgileriyle ilişkilendirerek zihninde yapılandırmaktadır. Bu nedenle öğrencinin aktif olduğu okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası çalışmalar yapılmalıdır (Güneş, 2007:149). Öğrencinin okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası süreçleri düzgün ve zamanında uygulayabilmesi için bunların programlı bir şekilde yapılması gerekir.

Sekiz yıllık ilköğretim sürecinde Türkçe öğretiminden beklenen; öğrencinin okuma, dinleme/izleme, konuşma ve yazma becerilerini dilin kurallarına uygun olarak geliştirmesidir (MEB, 2006:2). İlköğretim okullarında Türkçe öğretiminin amaçlarından biri de öğrencilere ‘okuma alışkanlık ve zevkini kazandırmak’tır. Okuma alışkanlığı, kişilerin herhangi bir konuda yaptığı araştırmalara kaynak oluşturmak ya da gezmeye, müzik dinlemeye benzer şekilde hayatını eğlenceli kılmak amacıyla okumayı sürekli ve düzenli bir biçimde sürdürmesidir (Odabaş, 2005:1). Okuma alışkanlığı ilköğretim yıllarından itibaren geliştirilmesi ve kazandırılması gerekli olan en önemli alışkanlıktır (Özbay, Bağcı ve Uyar, 2008:133). Okuma alışkanlığı sayesinde çocuklar zekâ, düşünme gücü, dil ve kişilik gelişimlerini daha sağlıklı bir şekilde tamamlayabilirler (Yılmaz, 2000:453).

Öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak için öncelikle okuma öğretiminin yapılması gerekir. Okuma öğretimi ile öğrenciye:

- Kitap okumanın bilgi edinme yollarından biri olduğunu kavrama.
- Düzeye uygun iyi kitaplar seçme.
- Boş zamanları kitap okuyarak değerlendirme.
- Hızlı, doğru, sürekli ve anlamlı okuma; okunanı doğru ve çabuk anlama.
- Sözcük dağarcığını zenginleştirme.
- Doğru ve güzel bir Türkçe ile yazılmış metinler okuyarak anlatım gücünü geliştirme gibi beceri ve alışkanlıklar kazandırılır (Calp, 2010:98-99). Ancak öğrenciye okuma öğretiminin yapılması da okuma alışkanlığının kazandırılması için yeterli değildir çünkü okumanın gerçekleşmesi, okuma becerisinin gelişmesi ve okuma alışkanlığının kazanılması için öğrencinin/bireyin kendisi tek belirleyici değildir.

Hangi amaçla gerçekleşirse gerçekleşsin, okumada temel unsur karşılıklı etkileşim kurmaktır. Bu etkileşimde sadece okur, metin ve ortam değil; aynı zamanda okurun daha önce okudukları, izledikleri, yaşadıkları, kültürel birikimi, inançları ve değer yargıları gibi birçok faktör etkilidir (Coşkun, 2002:232). Bu sebeplerden dolayı okuma sürecine öğrenciden başka aile, arkadaş çevresi, okul, öğretmen, imkânlar ve ortam dâhil olmaktadır. Özbay (2006:161) okumanın bir alışkanlık hâline gelmesinin, onun bir ihtiyaç olarak hissedilmesine bağlı olduğunu, bunun da aile, öğretmen ve okul tarafından yapılacak çalışmalar ile kitaba ulaşma ve çevredeki kütüphane imkânlarıyla doğrudan ilgili olduğunu belirtir. Bireyin aileden başlayarak karşılaştığı sosyal çevrenin, onun öğrenme alanlarını, doğal olarak okuma beceri ve alışkanlığını da etkilediğini belirtir.

Öğrenci, çağın gereklerine uygun bir şekilde topluma etkin olarak katılmalıdır. Bunun için kendini daima yenilemelidir. Kendini yenilemenin yolu ise

usta bir okuyucu olmaktır (Arslan, Doğan, Deliveli, Susar Kırmızı, Yaylı ve Akkaya, 2008:106-107). Öğrencinin okuma alışkanlığı kazanmasını ve usta bir okuyucu olmasını etkileyen birçok etken vardır. Balcı (2009:45-70) bu etkenleri; ‘kişisel etkenler, aile, okul ve öğretmen, programlar ve yönetmelikler, arkadaş çevresi, kütüphaneler’ şeklinde sıralamaktadır. Okumayı sevmek, okumaya ilgi duymak ve motive olmak çocukların yalnız başına kazanabileceği davranışlar değildir. Aileler, öğretmenler, yöneticiler, akranlar vb. bu hususlarda çocuklarımıza en iyi düzeyde yardımcı olmak zorundadır (Akyol, 2007: 17).

Okumanın gerçekleşmesi, öğrencinin okuma becerisinin geliştirilmesi ve ona okuma alışkanlığının kazandırılması için okumanın, zorunlu derslerden ayrı olarak ve daha geniş çerçevede ele alınması gerekir. Bu sebepler ve ortaokul yıllarının öğrencinin okuma becerisinin geliştirilmesi ve ona okuma alışkanlığının kazandırılması için önemli bir dönem olmasından dolayı 2012 yılından itibaren ortaokullarda Okuma Becerileri seçmeli dersi verilmektedir. Okuma Becerileri seçmeli dersi ile öğrencilerin:

- Akıcı okuyabilen,
- Okuduğunu hatırlayan, anlayan, yorumlayan, değerlendiren,
- Tüm okuma ortamlarına eleştirel bakabilen,
- Paragraf ve metin düzeyinde çözümlemeler yapabilen,
- Basılı ve elektronik ortamlarda amacına uygun okumalar yapabilen,
- Reklam, haber vb. medya metinlerine sorgulayıcı bakabilen,
- Ön bilgilerinin ve deneyimlerinin okuduğunu anlamada etkili olduğunun farkına varan,
- Okudukları (öykü, deneme, gazete, dergi, vb.) arasında karşılaştırmalar yapabilen,
- Okuma sırasında kendini değerlendirebilen, daha başarılı bir okuma yapabilmek için yapması gerekenleri belirleyen ve uygulayan,
 - Anlamakta zorlandığı metinlerden kaçınmak yerine metni çözümlemek için çabalayan,
- Kendi okuma eğilimini belirleyerek okumayı bir kültür haline getiren,
- Okuma kültürünü geliştirmek amacıyla kütüphane ve bilişim teknolojilerini etkin kullanabilen bireyler olması hedeflenmektedir (MEB 2012: 12).

Okuma Becerileri dersinin amaçları incelendiğinde bu dersle öğrencilerin herhangi bir metnin ya da kitabın görsellerini yorumlamaları, metni ya da kitabı doğru ve anlaşılır şekilde seslendirmeleri, metni anlamlandırmaları beklenmektedir. Tüm bunları yaparken öğrencilerin okudukları bilgileri olduğu gibi almadan eleştirerek incelemesi ve böylece eleştirel düşünme becerisi kazanmaları amaçlanmaktadır. Bu şekilde okumaktan zevk alan, okuma alışkanlığı kazanmış bireyler yetiştirmek istenmektedir.

Amaç

Yapılan araştırmanın genel amacı, Ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin Okuma Becerileri seçmeli dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu araştırmanın alt amaçları ise şunlardır:

1. Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersini seçme nedenlerinin belirlenmesi.
2. Okuma Becerileri seçmeli dersinin zorunlu dersler ile karşılaştırılması.
3. Okuma Becerileri seçmeli dersinde öğrencinin başarısını etkileyen etmenlerin belirlenmesi.

Önem

Bu araştırmanın Okuma Becerileri seçmeli dersinin önemine dikkat çekmesi beklenmektedir. Öğrenci görüşleri değerlendirildiği için öğrenci merkezli eğitim konusunda öğretmenlere rehberlik edecektir. Okuma Becerileri seçmeli dersinin öğrencilere olan katkılarının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Araştırma sonuçları başta Okuma Becerileri dersini veren öğretmenlere olmak üzere tüm öğretmenlere ders işleme yöntemleri ve öğrenciyi derse katma konusunda yönlendirici olacaktır.

Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan öğrenciler sorulan soruları doğru ve içtenlikle cevaplandırmıştır.
2. Örneklem evreni tam olarak temsil etmektedir.
3. Geliştirilen veri toplama aracı amacına uygundur.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, Ankara ili Keçiören ilçesindeki Şehit Kubilay Ortaokulu ile sınırlıdır.
2. Araştırma, Okuma Becerileri seçmeli dersini alan 6. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
3. Araştırma, geliştirilen görüşme formu ile toplanan verilerle sınırlıdır.

YÖNTEM

Ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin Okuma Becerileri seçmeli dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik olduğu için nitel bir araştırmadır. “Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Araştırmada görüşmeden yararlanılmıştır.

Araştırmanın Modeli

Durum, öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucu betimlenmiştir. Bu anlamda araştırma, betimsel araştırmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Ankara ili Keçiören ilçesindeki Şehit Kubilay Ortaokulunda Okuma Becerileri seçmeli dersini alan 6. sınıf öğrencilerinden

seçilmiş 12 öğrenci oluşmaktadır. Öğrencilerin belirlenmesinde gönüllülük göz önünde bulundurularak 12 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Öğrencilerin ses kayıt cihazı kullanımına izin verip vermemesi katılımcı seçiminde ölçüt olmuştur.

Veri Toplama Aracı

Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formu uzman görüşü alınarak hazırlanmış ve uzmanlardan alınan dönütlerle düzenlemelere gidilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Öncelikle ses kayıt kullanımına izin veren öğrencilerden toplanan veriler, yazılı metin haline getirilmiştir. Yanıtlar birkaç kez okunduktan sonra araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Kodların daha iyi açıklanması ve araştırmanın güvenilirliği için görüşmeye katılanlardan alıntılara yer verilmiştir.

BULGULAR

Ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin Okuma Becerileri seçmeli dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada Okuma Becerileri seçmeli dersini alan on iki 6. Sınıf öğrencisi ile görüşme yapılmıştır. Öğrenciler “Ö” harfi ve numara verilerek kodlanmıştır (Ö1, Ö2, Ö3...). Görüşlerden örnek sunmak amacıyla yapılan alıntılarda, görüşler olduğu gibi verilmiş; herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Öğrencilere Okuma Becerileri seçmeli dersini seçme nedenleri sorulmuştur. Öğrencilerin görüşleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersini seçme nedenleri

Öğrenci Görüşleri	f
Kişiden kaynaklı	9
Öğretmenden kaynaklı	8
Dersten kaynaklı	8
Aileden kaynaklı	1
Arkadaşlardan kaynaklı	5

Tablo 1’de görüldüğüne göre 9 öğrenci kendinden kaynaklı, 8 öğrenci öğretmenden kaynaklı, 8 kişi dersten kaynaklı, 5 kişi arkadaştan kaynaklı, 1 kişi ise aileden kaynaklı nedenlerden dolayı bu dersi seçtiğini belirtmiştir. Bazı öğrencilerin bu konudaki görüşlerine ilişkin örnekler aşağıda verilmiştir.

“Okumamın daha güzel olması için, arkadaşım seçtiği için, okumayı çok sevdiğim için seçtim.” (Ö1)

“Dersi sevdiğim için seçtim.” (Ö3)

“Ders eğlenceli geçiyor. Kitap okuyoruz. Okumamız geliştiği için ve hocamızı sevdiğim için seçtim.” (Ö6)

Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersini seçmelerinde kişinin ilgi ve isteklerinin, dersin içeriğinin, öğretmenin ve arkadaşların etkili olduğu

görülmektedir. Bu dersi seçmede ailenin belirleyici bir unsur olmadığı gözükmemektedir çünkü sadece bir kişi ailesinden dolayı seçtiğini belirtmiştir. Ayrıca ailesinden dolayı seçen öğrencinin bu dersi istemediği gözlemlenmiştir.

Öğrencilere Okuma Becerileri seçmeli dersinin diğer derslere göre zorluğu/kolaylığı konusundaki görüşleri sorulmuştur. Öğrencilerin görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersinin diğer derslere göre zorluğu/kolaylığı konusundaki görüşleri

Öğrenci Görüşleri	f
Diğer derslerden daha kolay	10
Diğer derslerle aynı	2
Diğer derslerden daha zor	0

Tablo 2’de görüldüğüne göre 10 öğrenci Okuma Becerileri seçmeli dersinin diğer derslerden daha kolay olduğunu, 2 öğrenci bu dersin diğer derslerle aynı zorlukta olduğunu söylemiştir. Bu dersi diğer derslerden daha zor olarak değerlendiren öğrenci olmamıştır. Bazı öğrencilerin bu konudaki görüşleri şöyledir:

“Daha kolay” (Ö2).

“Bence en kolay ders” (Ö5)

“Kolaydır çünkü Sosyal Bilgiler ve diğer derslerden daha kolay” (Ö9).

“Orta halli bir ders” (Ö4).

Öğrenciler genellikle Okuma Becerileri seçmeli dersini diğer derslere göre daha kolay bir ders olarak değerlendirmektedir. Öğrencilerin bir kısmı ise bu dersi diğer derslerle aynı zorlukta görmektedir. Öğrencilerinin hiçbirinin bu dersi diğer derslere göre daha zor bir ders olarak görmemesi bu dersi zorlanmadan işleyebileceklerini ve bu derse ilgi duyduklarını/duyacaklarını gösterir.

Öğrencilere Okuma Becerileri seçmeli dersinin verimli geçip geçmediği ve nedenleri sorulmuştur. Öğrencilerin hepsi dersin verimli geçtiğini belirtmiştir. Öğrencilerin dersin verimli geçme nedenleri konusundaki görüşleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersinin verimli geçme nedenleri konusundaki görüşleri

Öğrenci Görüşleri	f
Dersi isteyerek seçtiğim için	9
Okumamı geliştirdiği için	7
Yeni bilgiler öğrendiğimiz için	1
Öğretmen dersi eğlenceli işlediği için	4

Tablo 3’te verildiği gibi 9 öğrenci dersi isteyerek seçtiği için, 7 öğrenci okumasını geliştirdiği için, 1 öğrenci yeni bilgiler öğrendiği için, 3 öğrenci de öğretmen dersi eğlenceli işlediği için bu dersin verimli geçtiğini düşünmektedir. Dersin verimliliği ile ilgili bazı öğrenci görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Evet çünkü dersi isteyerek seçtim ve yeni bilgiler öğreniyoruz” (Ö7).

“Verimli bir ders. İsteyerek seçtim. Oyun oynuyoruz. Eğlenceli ders işliyoruz” (Ö8).

“Evet çünkü kitap okuyup eğleniyoruz ve sevdiğim için” (Ö11).

“Verimli geçiyor çünkü dersi ben seçtim. Kitap okuyunca okuma ve düşünme becerimiz gelişiyor” (Ö12).

Öğrencilerin hepsi dersin verimli geçtiğini düşünmektedir. Dersin verimli geçmesinin nedenlerinden bir tanesini bu dersi isteyerek seçmeleri olarak belirtmişlerdir. Birinci soruya verilen cevaplara bakıldığında 1 öğrencinin bu dersi isteyerek seçmediği ortaya çıkmıştır ancak bu öğrencinin de Okuma Becerileri seçmeli dersinin verimli geçtiğini düşündüğü görülmektedir. Tablodan anlaşılabileceği üzere öğrencilerin bu dersi isteyerek seçmeleri, dersin kendilerine katkılarının olduğunu düşünmeleri ve öğretmenin dersi işleme biçimi dersin verimliliğini etkilemektedir.

Öğrencilere Okuma Becerileri seçmeli dersinde kendilerini başarılı görüp görmedikleri ve nedenleri sorulmuştur. Öğrencilerin hepsi bu derste kendilerini başarılı gördüklerini belirtmiştir. Öğrencilerin bu soruya yönelik görüşleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersinde kendilerini başarılı görme nedenleri konusundaki görüşleri

Öğrenci Görüşleri	f
Kitap okumayı sevdiğim için	10
Derse aktif katıldığım için	6
Ezberim iyi olduğu için	1

Tablo 4’te verildiği gibi 10 öğrenci kitap okumayı sevdiği için, 6 öğrenci derse aktif olarak katıldığı için, 1 öğrenci de ezberi iyi olduğu için Okuma Becerileri seçmeli dersinde kendini başarılı görmektedir. Bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Başarılıyım çünkü kitap okumayı seviyorum ve oyunları çok güzel oynuyorum” (Ö5).

“Evet, görüyorum çünkü kitap okuyorum, şiir ezberliyorum. Şiir ezberim güçlüdür” (Ö7).

“Evet, çünkü kitap okuyorum ve okumayı seviyorum” (Ö8).

Öğrencilerin hepsi kendini bu derste başarılı görmektedir. Öğrencilerin bu derste başarılı olmasında kitap okumayı sevmeleri, derse aktif katılmaları etkili faktörler olarak gözükmektedir. Öğrencinin ilgi ve istekleri ve dersin işleniş şekli derste başarıyı etkilemektedir.

Öğrencilere gelecek yıl Okuma Becerileri seçmeli dersini seçmeyi düşünüp düşünmedikleri sorulmuştur. Öğrencilerin görüşleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Gelecek yıl Okuma Becerileri seçmeli dersini seçmeyi düşünüyor musunuz?

Öğrenci Görüşleri	f
Seçmeyi düşünüyorum.	11
Seçmeyi düşünmüyorum.	1

Tablo 5’te görüldüğü gibi 11 öğrenci gelecek yıl bu dersi seçmeyi düşündüğü, 1 kişi ise bu dersi seçmeyi düşünmediği görülmektedir. Bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Kesinlikle seçerim” (Ö2).

“Evet, bu seçmeli dersi alacağım” (Ö11).

“Evet” (Ö10).

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Okuma Becerileri seçmeli dersini almak istemeleri bu dersten memnun kaldıklarını gösterir. Gelecek yıl bu dersi seçmeyi düşünmeyen 1 öğrencinin ise isteksiz olarak bu dersi alan öğrenci olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilere Okuma Becerileri seçmeli dersinin kendilerine katkıları sorulmuştur. Öğrencilerin dersin katkılarıyla ilgili görüşleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersinin katkıları ile ilgili görüşleri

Öğrenci Görüşleri	f
Okumam gelişti.	10
Özgüvenim arttı.	4
Hayal gücüm gelişti.	3
Kitap okumayı sevdirdi.	2
Yeni bilgiler edindim.	2
Okuduğumu anlamamı sağladı.	1
Diğer derslerime katkı sağladı.	1
Konuşmamı geliştirdi.	1

Bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Okumam daha güzel ve düzgün oldu. Yaşamımda kendime olan güvenim arttı” (Ö1).

“Okumamı geliştirdi, diğer derslerime katkı sağladı, etkinlik yaparken kendime güvenim arttı” (Ö7).

“Okumamız gelişti, hayal gücümüz arttı” (Ö8).

Öğrencilerin büyük çoğunluğu Okuma Becerileri seçmeli dersinin kitap okumalarını geliştirdiğini belirtmiştir. Aynı zamanda öğrenciler; bu ders sayesinde özgüvenlerinin arttığını, hayal güçlerinin geliştiğini, kitap okumayı sevdiklerini, yeni bilgiler öğrendiklerini, anlama becerilerinin geliştiğini, diğer derslere katkı sağladığını ve bir diğer dil becerisi olan konuşma becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin Okuma Becerileri seçmeli dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmiştir. Bu çalışma kapsamında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersini seçmelerinde; ilgi ve istekleri, dersin içeriği, öğretmen ve arkadaşları belirleyici unsurlar iken aile belirleyici bir unsur olarak gözükmemektedir.

Öğrenciler Okuma Becerileri seçmeli dersini diğer derslerden daha kolay bir ders olarak değerlendirmektedirler. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Okuma Becerileri seçmeli dersini gelecek yıl da almak istemeleri bu dersten memnun kaldıklarını gösterir.

Öğrencilerin Okuma Becerileri seçmeli dersini isteyerek seçmeleri, kitap okumayı sevmeleri, dersin kendilerine katkılarının olduğunu düşünmeleri ve öğretmenin dersi işleme biçimi dersin verimliliğini ve derste başarıyı büyük ölçüde etkilemektedir.

Öğrencilerin belirtmiş olduğu görüşlere göre Okuma Becerileri seçmeli dersi; kitap okumayı geliştirir, özgüveni artırır, hayal gücünü geliştirir, kitap okumayı sevdirebilir, yeni bilgiler öğrenmeyi sağlar, anlama becerilerinin gelişmesini sağlar, diğer derslere katkı sağlar ve konuşma becerilerini geliştirir.

Çalışmada ulaşılan sonuçlara göre aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Seçmeli dersler verilirken öğrencinin ilgi ve istekleri göz önünde bulundurulmalı; dersin içeriği hakkında öğrenci bilgilendirilmelidir. Dersi verecek öğretmen(ler) öğrenciye bildirilmelidir.
2. Öğrencilere sevmedikleri, istemedikleri ders zorla seçtirilmemelidir.
3. Dönem başında dersin amaçları öğrenciye açıklanmalıdır.
4. Okuma Becerileri dersinde öğretmen, öğrencinin aktif olacağı şekilde ders işlemelidir.
5. Dersin verimli geçmesi ve öğrencilerin derste başarılı olabilmesi için öğrencilerin bu derse karşı ilgilerini çekecek etkinliklerin yapılması gerekir.

KAYNAKLAR

- Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akyol, H. (2013). *Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*. (6. Baskı). Pegem Akademi Yayınları.
- Akyol, H. (2007). Okuma. *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*. Kırkkılıç, A. ve Akyol, H. (Editörler). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Arıcı, A. F. (2008). *Okuma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Arslan, D., Doğan B., Deliveli, K., Susar Kırmızı F., Yaylı D. Akkaya N. (2008). *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi*. İstanbul: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Balcı, A. (2009). *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlık ve İlgileri Üzerine Bir Araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Calp, M. (2010). *Özel Eğitim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Coşkun, E. (2002). Okumanın Hayatımızdaki Yeri ve Okuma Sürecinin Oluşumu. *TÜBAR*, 11, 231-244
- Demirel, Ö. (2007). *Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Gedizli, M. (2006). *Okuyabilmek*. İstanbul: Marka Yayınları.
- Gündüz, O. ve Şimşek, T. (2011). *Anlama Teknikleri I: Uygulamalı Okuma Eğitimi El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Köksal, K. (2003). *Okuma Yazmanın Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2012). *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı*, Ankara: MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Odabaş, H. (2005). *Ülkemizde Okuma Alışkanlığı ve Eleştirel Okuma*. 41. Kütüphane Etkinlikleri. Etimesgut Nasrettin Hoca İlköğretim Okulu, Ankara. 31.03.2005.
- Okur, A. (2013). *Yaşam Boyu Okuma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Özbay, M. (2009). *Anlama teknikleri: I Okuma Eğitimi*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özbay, M. (2006). Okuma Eğitiminde Çevre Faktörü. *Eurasian Journal of Educational Research*, 24, 161-170.
- Özbay, M., Bağcı, H. ve Uyar, Y. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 117-136.
- Sever, S. (2011). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- Yalçın, A. (2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, B. (2000). Çok Kültürlü Toplumlarda Etnik Azınlık Çocuklarının Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları. *Türk Kütüphaneciliği*, 14(4), 451-465.